

تولید معاونت فرهنگی و اجتماعی مرکز رسیدگی به امور مساجد

نگارنده: حجت الاسلام روح الله کریمی

عقوبت ظلم

خلاصه: ظلم به کسی که یآوری دارد قبیح است و عقوبت دارد؛ اما ظلم به کسی که یاور او فقط خداست، عقوبتی بسیار سخت تر در بر دارد. البته به یک معنا یاور حقیقی همه موجودات هستی فقط و فقط خداوند است؛ پس ظلم به هر موجودی در حقیقت، ظلم به کسی است که یآوری جز خداوند ندارد.

در لحظات آخر قبل از شهادت، امام حسین علیه السلام به خیمه امام سجاد علیه السلام رفت و ایشان را دلداری داد. یکی از جملاتی که در آن لحظات، امام به فرزند بزرگوار خویش فرمودند این بود:

يَا بُنَيَّ إِيَّاكَ وَ ظَلَمَ مَنْ لَا يَجِدُ عَلَيْكَ نَاصِرًا إِلَّا اللَّهُ^۱

فرزندم! از ظلم به کسی که در برابر تو یآوری جز خداوند ندارد بپرهیز.

این کلام حضرت دارای مفهوم نیست. مفهوم کلام حضرت این نیست که ظلم به کسی که یآوری جز خدا دارد، جایز است؛ آن نیز جایز نیست. ظلم به هیچ کس جایز نیست؛ چه به کسی که یآوری جز خدا دارد و چه به کسی که یآوری جز خدا ندارد؛ اما ظلم به کسی که یآوری جز خدا ندارد، عواقبی بس بزرگتر دارد.

کسی که یاورانی جز خدا دارد، در صورتی که دچار ظلم شود، آن یاوران به یاری او خواهند آمد و پاسخ ظلم ظالم را خواهند داد و مظلوم را کمک خواهند کرد. در اینجا چون ظلم ظالم پاسخ داده شده، خداوند همان را به عنوان عقوبت ظلم او لحاظ می‌کند؛ اما کسی که یآوری جز خدا ندارد، خداوند منتقم، خود به انتقام بر می‌خیزد و معلوم است که انتقام خداوند بسیار شدیدتر از انتقام بندگان اوست.

توضیح فلسفی حدیث این است که شدت وجودی علت، بیش از شدت وجودی معلول است. هر صفتی که معلول داشته باشد، شدت آن صفت در علت بسیار بیشتر است. در صفت منتقم هم چنین است. اگر مخلوقات که معلول

^۱ فرهنگ سخنان امام حسین (ع)، ص ۶۰۳

خداوند هستند انتقام بگیرند، شدت انتقام آنها بسیار ضعیف‌تر از حالتی است که خود خداوند که علت العلل همه موجودات است انتقام بگیرد.

البته در یک معنای عمیق‌تر می‌توان گفت؛ تنها مؤثر حقیقی در عالم، خداوند متعال است؛ پس تنها یاور حقیقی همه موجودات، فقط خداوند متعال است؛ پس هر ظلمی به هر فردی در حقیقت، ظلم به کسی است که تنها یاور حقیقی او خداست. پس عقوبت همه ظلمها با خداست که خداوند بر اساس شدت آن ظلم، وسایل مختلفی را برای انتقام به کار می‌گیرد.

پایان پیام/